

Міністерство
освіти і науки
України

Міністерство освіти і науки України

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Механіко-технологічний факультет

НДІ техніки і технологій

Кафедра транспортних технологій та засобів у АПК

Представництво Польської академії наук в Києві

Польська академія наук відділення в Любліні

Академія інженерних наук України

Українська асоціація аграрних інженерів

**ЗБІРНИК ТЕЗ
доповідей
III Міжнародної
науково-практичної конференції
«Автомобільний транспорт та інфраструктура»**

AutoTransport and Infrastructure

23-25 квітня 2020 року
м. Київ

УДК 331.45

**БЕЗПЕКА ПРАЦІ ВОДІЇВ ЯК НАДІЙНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ
СПСТЕМП «ВОДІЙ – ТРАНСПОРТНИЙ ЗАСІБ – ДОРОГА –
ДОВКІЛЛЯ»**

Марчишина Євгенія Іванівна, к.с.г.н., доц.

Національний університет біоресурсів і природокористування України

marchyshyev@gmail.com

Автомобілі є сьогодні незамінними для перевезення людей та вантажів. Проте не варто забувати, що вони є не тільки зручним засобом пересування, але й джерелом підвищеної небезпеки. Експлуатацію, ремонт та технічне обслуговування транспортних засобів, самохідних сільськогосподарських машин і тракторів відносять до робіт з підвищеною небезпекою.

Безпеку праці водіїв визначає надійне функціонування системи «водій – транспортний засіб – дорога – довкілля». Усі фактори, що потенційно впливають на безпечний результат руху транспортних засобів, можна розділити на три групи: людський чинник, технічні фактори та довкілля. Усі вони

знаходяться у взаємозв'язку між собою, а за своїм характером є випадковими і нестійкими.

Сучасний транспорт є носієм механічної небезпеки штучного походження, що впливає на людину своєю кінетичною енергією та масою. В результаті дії небезпек, пов'язаних з використанням транспортних засобів, можливі тілесні ушкодження різної тяжкості та заподіяння майнової шкоди. Жертвами аварій стають водії, пасажирки та пішоходи. Аварійність на автомобільному транспорті – одна з найгостріших соціально-економічних проблем, що стоять перед більшістю країн. За даними ВООЗ, у світі кожні 30 секунд на дорогах гине людина. Щорічно жертвами дорожньо-транспортних пригод стають 1,2 млн осіб та ще 20-50 млн отримують в аваріях важкі каліцтва.

Безпека руху на транспорті – одна з найактуальніших проблем, що безпосередньо залежить від людського чинника, питома вага якого серед причин транспортних пригод досягає 90%. Поняття «людський фактор» – це комплекс усіх якостей людини, що впливають на безпеку життєдіяльності, причини транспортних пригод та аварій. Встановлено, що більше половини усіх нещасних випадків відбувається з вини людей. Основною причиною аварійності на автомобільному транспорті є низька дисципліна водіїв та пішоходів через їх свідоме нехтування правилами дорожнього руху. Масовість порушень ПДР свідчить про низьку дорожньо-транспортну культуру учасників та малоефективність системи державного та громадського впливу на свідомість людей. Учасники руху та пішоходи сподіваються, що небезпека, що має вірогідний характер, їх не торкнеться. Якщо водій часто порушує правила руху, і при цьому нічого небезпечного не відбувається, він втрачає здатність адекватно реагувати на небезпеку. Схожою є реакція пішоходів. Ситуацію ускладнює також низький рівень інформованості громадян про стан безпеки дорожнього руху.

Однією з особливостей транспортних засобів є висока залежність їх функціонування від природних чинників. Неприятливі метеорологічні умови значно впливають на характер руху транспортного засобу. Транспортна безпека переважно залежить від наявності та характеру опадів, що визначають дальність видимості, погіршують зчипні якості шин з дорожнім покриттям. Для усіх видів транспорту особливу небезпеку становить туман. Сильний туман створює майже повну відсутність видимості. Швидкість руху транспортних засобів повинна бути різко знижена. Однією з головних причин автотранспортних аварій є слизькі дороги. При виникненні льоду на дорозі коефіцієнт зчеплення шин з поверхнею зменшується до 0,08 - 0,15. Це призводить до різкого зниження безпеки руху.

Під час експлуатації транспортних засобів у темний час доби, потенційна небезпека несприятливих метеорологічних умов зростає ще більше. Умови руху по дорогах у темну пору доби істотно відрізняються від денних. Скорочується видимість предметів на горизонтальній ділянці дороги, багато предметів залишаються поза зоною освітлення фарами і з'являються в освітленій зоні раптово. Час реакції водія також збільшується в середньому в 2 рази. Безпосередньо на безпеку руху впливає рельєф місцевості. Повороти дороги,

круті підйоми і спуски підвищують небезпеку в управлінні транспортним засобом. Такі ділянки характеризуються підвищеною кількістю дорожньо-транспортних пригод.

Таким чином, безпека дорожнього руху забезпечується нормальним функціонуванням усіх його складових в комплексі: водій, автомобіль, дорога, довкілля. Будь-яка недостатня надійність однієї зі складових призводить до дорожньо-транспортної пригоди. Тому небезпека використання транспортних засобів обґрунтовано віднесена до підвищеної.

Література

1. Войналович О.В., Марчишина Є. І. Охорона праці на автотранспорті АПК. К: Основа, 2015. 442 с.